

безспорно будно, трудолюбиво и способно да си осигури сравнително добро съществуване население. От значение е и стореното от учени и общественици, от редица български институции и организации за запазване и развитие на националното самосъзнание и самочувствие чрез регионални исторически и етнографски проучвания, чрез грижата за функциониране на културата чрез познати още от епохата на Възраждането и усъвършенствани след това пътища - език, общност, семейство, училище, книжнина.

От втората половина на XIX в. до днешни дни различни страни и тенденции в развитието на традиционната народна култура на българите на територията на днешна Молдова, Украйна и Южна Русия са обект на траен интерес от страна на редица български и чуждестранни учени.¹ На заслугите на бележити автори от средите на освободители на проучванията в тази област като Н. Державин, П. Сирку, А. Музиченко, Ю. Венелин, П. Оджаков, В. Дякович са посветени самостоятелни публикации.² Наред с други въпроси в тях особено внимание е отделено на изучаването на българския фолклор, който е централна тема на значителен брой други изследвания.

Преди всичко, при интерпретирането на въпросите около фолклора, който е част от националната култура, от особена важност е един от основните белези за национална идентичност - езикът. Според съществуващите лингвистични проучвания, включително и върху топонимията и антропонимията³ сред българските селища и колонии българският език е основно средство за общуване и в Бесарабия се формират няколко типа говори с подсистема главно от източнобългарски диалекти - мизийски, балкански, тракийски, източнородопски и твърде слабо от западнобългарски диалекти. Те се развиват по свои вътрешни закони, характерни и за съвременния български език. С течение на годините изпъква обща тенденция към оформянето на два типа диалекти - традиционен, присъщ на речта на възрастните и същият диалект, претърпял чуждо влияние и заемки главно от руски и украински език, практикуван от младите. Като цяло, езикът на бесарабските българи, въпреки че е поставен в условията на полилингвистично обкръжение и влияние, не претърпява съществени изменения и остава доста консервативна система, особено до началото на XX в. Тук несъмнено от значение са и сравнителните проучвания с обнародваните образци на народно поетическо творчество.

С появата през 1894 г. на записаните от Т. Върбански народни песни на българите от Таврическа губерния се слага началото на серия фолклорни материали - извори и изследвания, сред които е и фундаменталния двутомен труд за народните песни на българите в Украйна и Молдова от Н. Кауфман.⁴ Изобилието от богат и събиран до днес песенен фолклор дава възможност да бъдат изследвани неговите качествени характеристики по отношение на сюжет, стил, темперамент, образи. В сюжетно отношение песните се разделят най-общо на юнашки, семейно-битови, празнични и трудово-поминъчни, а в стилово - трудови, седенкарски, обичайни, трапезни, хороводни, градски. Изследвани в исторически контекст - турско робс-